

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Susanna Lindenskoug
08-563 086 61
susanna.lindenskoug@uka.se

Datum
2016-05-17

Reg.nr
411-00091-15

Rektor vid Högskolan Väst

Kvalitetsutvärdering av informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande - forskarnivå

Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge det samlade omdömet hög kvalitet för utbildning på forskarnivå som leder till licentiatexamen och doktorsexamen i informatik med inriktning arbetsintegrerat lärande vid Högskolan Väst.

Ärendets hantering

UKÄ har under 2015 och 2016 genomfört en pilotomgång av kvalitetsutvärdering av ett urval utbildningar på forskarnivå. I enlighet med uppdraget från regeringen har utvärderingen utgått från de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Till de utbildningar som utvärderas hör utbildning på forskarnivå i informatik med inriktning arbetsintegrerat lärande vid Högskolan Väst.

Pilotomgången har haft som syfte att pröva och utveckla UKÄ:s metod för utvärdering av utbildning på forskarnivå. Utbildningar som utvärderingen visat har kvalitetsbrister kommer att utvärderas på nytt i den ordinarie omgången av utbildningsutvärderingar. Utbildningar som får omdömet hög kvalitet i pilotomgången räknas däremot som färdigutvärderade och kommer inte att omfattas av den ordinarie omgången av utbildningsutvärderingar.

För granskningen har UKÄ efter ett nomineringsförfarande utsett en bedömargrupp bestående av ämnesexperter, doktorand- och arbetslivsföreträdare. Vid rekrytering av bedömare har jävsförhållanden beaktats.

Underlag för bedömningarna har varit den självvärdering (med bilagor) som utarbetats av lärosätet utifrån den självvärderingsmall med frågor som UKÄ tillhandahållit, den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå och individuella studieplaner för doktoranderna vid den aktuella utbildningen på forskarnivå. Intervjuer har också genomförts med representanter för lärosätet och doktorander vid utbildningen.

Utifrån underlagen har bedömargruppen gjort en preliminär bedömning av utbildningens kvalitet med hänsyn till doktorandernas uppfyllelse av utvalda examensmål, forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet och lärosätets interna kvalitetsarbete. Utbildningen har också granskats ur ett doktorand- och ett arbetslivsperspektiv. I bedömargruppens preliminära yttrande gavs även ett samlat omdöme för utbildningen.

UKÄ skickade det preliminära yttrandet till lärosätet för att ge det möjlighet att korrigera faktafel eller rätta till eventuella missförstånd från UKÄ:s sida. Lärosätet lämnade

därefter vissa synpunkter som bedömargruppen fick ta del av (bilaga 2). Bedömargruppen har tagit del av kommentarerna och där den gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

Universitetskanslerämbetets bedömning

Med utgångspunkt i bedömargruppens förslag ger UKÄ det samlade omdömet hög kvalitet för utbildning på forskarnivå som leder till licentiatexamen och doktorexamen i informatik med inriktning arbetsintegrerat lärande vid Högskolan Väst. Utbildningar med det samlade omdömet *hög kvalitet* uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning på forskarnivå.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av utredare Kristina Tegler Jerselius i närvaro av chefsassistent Agnes Ers, avdelningschef Karin Järplid Linde och enhetschef Lisa Jämtsved Lundmark.

Harriet Wallberg

Kristina Tegler Jerselius

Kopia till:
Bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande över kvalitetsutvärdering av informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande - forskarnivå

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att, inom ramen för pilotomgången av kvalitetsutvärdering av utbildning på forskarnivå, granska utbildning som leder till licentiat- och doktorsexamen i informatik med inriktning arbetsintegrerat lärande vid Högskolan Väst. I bilaga 1 framgår vår bedömning med vidhängande motivering.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen ingick följande ledamöter:

- Professor Sven Carlsson, Lunds Universitet (ordförande och ämnessakkunnig)
- Professor Anita Mirijamdotter, Linnéuniversitetet (ämnessakkunnig)
- Docent Christina Keller, Högskolan i Jönköping (ämnessakkunnig)
- Dick Eriksson, Trollhättan stad (arbetslivsrepresentant)
- Manne Gerell, Malmö Högskola (doktorandrepresentant)

Bedömargruppens arbete

Utvärderingen har utgått från de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Underlag för bedömningarna har varit den självvärdering (med bilagor) som utarbetats av lärosätet utifrån den självvärderingsmall med frågor som UKÄ tillhandahållit, den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå och individuella studieplaner för doktoranderna vid den aktuella utbildningen på forskarnivå. Intervjuer har också genomförts med representanter för lärosätet och doktorander vid utbildningen.

Bedömningsprocessen

Utifrån underlagen har vi gjort en preliminär bedömning av utbildningens kvalitet med hänsyn till doktorandernas uppfyllelse av utvalda examensmål, forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet och lärosätets interna kvalitetsarbete. Utbildningen har också granskats ur ett doktorand- och ett arbetslivsperspektiv. I vårt preliminära yttrande gavs även ett samlat omdöme för utbildningen.

Det preliminära yttrandet skickades till lärosätet för delning den 17 mars 2016. Lärosätet gavs därigenom möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet för att kunna påpeka eventuella sakfel (bilaga 3). Vi har tagit del av kommentarerna och där vi gjort bedömningen att det varit relevant har vi genomfört förändringar i yttrandet.

För bedömggruppen

Sven Carlsson
Ordförande

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Högskolan Väst

Lärosäte	Forskarutbildningsämne	ID-nr
Högskolan Väst	Informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande - doktorsexamen	A-2015-06-3878

Doktorandernas måluppfyllelse - Kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Självvärderingen indikerar att lärosätet erbjuder goda förutsättningar för att doktoranderna ska utveckla bred kunskap och förståelse inom området, inklusive om vetenskaplig metod. I självvärderingen framgår att lärosätet anser att kvalitetssäkringsverktyget Målvakten är viktigt för att försäkra sig om att alla doktorander når de nationella examensmålen. Målvakten är ett planerings- och uppföljningsverktyg som visar kopplingen mellan lärandemål och kurser samt uppnådd nivå av måluppfyllelse, enligt en tre-gradig progressionsskala. Målvakten visar också kopplingen mellan lärandemål och avhandlingsarbete (t.ex. disputation) och andra aktiviteter (till exempel kollegial bedömning), detta också med en progressionsvärdering. Verktöget ger även en visualisering av en doktorands nuläge och den har också utrymme för att ge doktoranderna konstruktiva förslag att förhålla sig till i den fortsatta utbildningen (kan gälla både kvantitet, till exempel antal seminarier, och kvalitet, till exempel att publicera sig på en högre rankad konferens).

Bedömargruppen anser att obligatoriska kurser (till exempel "Key readings in information systems", 7,5 högskolepoäng), valfria kurser samt vissa aktiviteter i avhandlingsarbete och de olika examinationsformerna gör att alla doktorander har goda förutsättningar att nå bred kunskap och förståelse inom forskningsfältet.

Lärosätet redogör i självvärderingen för kursinnehåll, aktiviteter och examination(er) som ingår i respektive obligatorisk kurs för att doktoranderna ska kunna nå bred kunskap och förståelse för vetenskaplig metodik inom forskningsområdet. De individuella studieplanerna visar när doktoranden tog, eller ska ta, en specifik kurs som är relaterad till detta.

Av självvärdering och allmän studieplan framgår att doktoranderna har goda förutsättningar att nå bred kunskap och förståelse för vetenskaplig metodik inom forskningsområdet. Detta bekräftas av individuella studieplaner och vid intervjuerna. Doktoranderna erbjuds tre obligatoriska kurser och vissa valfria kurser och andra aktiviteter (till exempel kollegial bedömning och publikationsarbete). De obligatoriska kurserna är "Introduktion till studier på forskarnivå", 7,5 högskolepoäng, "Tillämpad forskningsmetodik för informatiker", 15 högskolepoäng och "Metodologiska ansatser och arbetsintegrerat lärande", 7,5 högskolepoäng. I kurserna ingår vetenskapsfilosofi, kunskapsteori och metodkunskap. Det senare med praktiska inslag med användande av datorbaserade verktyg för kvantitativ (SPSS) och kvalitativ (NVivo) analys. En god medvetenhet tycks råda vad gäller utvecklingen av ämnet, exemplifierat av att utbildningen inkluderar forskningsansatsen "Design Science Research" (DSR). Bedömargruppen ser dock en svaghet i att de individuella studieplanerna visar att doktoranderna till största delen enbart ägnar sig åt kvalitativ datainsamling och analys. Här finns en möjlighet att bredda repertoaren av forskningsansatser och metoder.

Sammantaget bedöms förutsättningarna vara tillräckliga för att lärosätet ska kunna säkerställa att doktoranderna når bred kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inklusive bred kunskap och förståelse för vetenskaplig metodik. En svaghet är dock att de individuella studieplanerna visar att doktoranderna till största delen enbart ägnar sig åt kvalitativ datainsamling och analys.

Doktorandernas måluppfyllelse - Färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Av självvärderingen framgår att doktorandernas färdighet och förmåga tränas på olika sätt genom hela utbildningen. Två obligatoriska kurser, tillämpad forskningsmetodik för informatiker, 15 högskolepoäng, samt metodologiska ansatser och arbetsintegrerat lärande, 7,5 högskolepoäng, är kopplade till förmågan att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra uppgifter inom givna tidsramar. Förmågan att hålla uppsatta tidsramar tränas kontinuerligt inom området arbetsintegrerat lärande (AIL) där forskningsprojekt oftast kräver anpassning till externa aktörers planering och deadlines. De individuella studieplanerna och Målvakten visar att doktoranderna genom dessa kurser får goda förutsättningar att utveckla förmågan att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar.

Progressionsseminarier och avhandlingsarbete ger doktorander en möjlighet att utveckla förmågan att göra en tidplan och bestämma adekvata metoder. Aktiviteter som till exempel att skicka in artiklar till konferenser, skicka in artiklar efter omarbetning bidrar också till måluppfyllelse.

Kurserna, progressionsseminarierna och avhandlingsarbetet samt nationellt och internationellt konferensdeltagande visar sammantaget även att det finns goda förutsättningar för att alla doktoranderna ska uppnå förmågan att i såväl nationella som internationella sammanhang, muntligt och skriftligt med auktoritet, presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Kurserna ger dock endast en begränsad möjlighet att utveckla förmågan. Ett antal andra aktiviteter som till exempel konferensdeltagande behöver genomföras (nationella och internationella konferenser samt konferenser med ett brett fokus och specialkonferenser) för utveckla denna förmåga. Kommunikation med externa aktörer är ett naturligt inslag i arbetsintegrerat lärande och de individuella studieplanerna visar att doktoranderna har goda möjligheter att uppnå denna förmåga.

Bedömargruppen menar att lärosätet ger doktoranderna förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande. De individuella studieplanerna visar att doktoranderna speciellt genom progressionsseminarier och avhandlingsarbete och andra aktiviteter har goda möjligheter att uppnå denna färdighet och förmåga. Doktorandernas avhandlingsprojekt genomförs tillsammans med företrädare för arbetslivet och bygger på ömsesidighet och gemensamma intressen både när det gäller forskningens frågeställningar och i arbetet med att utveckla ny kunskap. Doktoranderna ges kurs i högskolepedagogik, 7,5 högskolepoäng och de undervisar på bland annat grundnivå vilket innebär att de ges förutsättningar att stödja andras lärande.

Den sammantagna bedömningen är att förutsättningarna är goda för att lärosätet ska kunna säkerställa att doktoranderna, speciellt genom AIL-forskningen och till exempel undervisning, har färdigheten och förmågan: att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar; att i såväl nationella som internationella sammanhang

muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog såväl med vetenskapssamhället som med samhället i övrigt; att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Doktorandernas måluppfyllelse - Värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Av självvärderingen framgår att det framför allt är de fem obligatoriska kurserna och AIL-forskningen som gör att det finns goda förutsättningar för alla doktorander att uppnå intellektuell självständighet och förmåga att visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. De individuella studieplanerna visar också att de tre obligatoriska progressionsseminarierna är en viktig del i att nå lärandemålet. Även avhandlingsarbete och andra aktiviteter som arbete med empiri, peer-review och publikationsarbete ger god träning för att uppnå förmåga att visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Den intellektuella självständigheten stöds av den utvecklade processen och uppföljning av progression i Målvakten. Förmågan till forskningsetiska bedömningar hanteras inom tre kurser (Introduktion till studier på forskarnivå, Metodologiska ansatser och Arbetsintegrerat lärande och Informatik med inriktning mot AIL), genom nära dialog i forskarmiljön och genom den empiriska AIL-forskningen.

Fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används behandlas i sju obligatoriska kurser. I AIL-projekten som anknyter till verkliga situationer i arbetslivet ställs kontinuerligt krav på att kunna förklara och argumentera för vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används. Att förklara den egna forskningens roll och betydelse för det omgivande samhället ingår också i de populärvetenskapliga presentationer som en doktorand gör inom sin utbildning.

Den sammantagna bedömningen är att förutsättningarna är goda för att lärosätet ska kunna säkerställa att doktoranderna når intellektuell självständighet och förmåga att visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Lärosätet säkerställer vidare att doktoranderna når fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används. Förmågan säkerställs främst genom de obligatoriska kurserna och AIL-forskningen.

Forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet

Bedömning med motivering: Informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande (AIL) vid Högskolan Väst är en relativt ny forskarutbildning, examensrättigheter erhöles år 2011. Forskarutbildningsämnet är informatik och området för forskarutbildning är arbetsintegrerat lärande (AIL). Utbildningen är tvärvetenskaplig och den har en, för Sverige, unik sammansättning som utgörs av en kombination av informatik och arbetsvetenskap (arbetsintegrerat lärande) där den senare är en viktig och relevant aspekt av informatik (informationssystem). Inriktningen AIL innebär en fokusering på utveckling, implementering, användning och utvärdering av informationsteknik (IT) och informationssystem (IS) i relation till arbetsintegrerat lärande.

Det arbetsintegrerade lärandet kan studeras utifrån flera forskningsmetodologiska inriktningar, där praxisnära och aktionsorienterade metoder kan kombineras med designinriktade ansatser som utvecklar verktyg och kunskaper för förståelse av området. Inom området finns förutom

forskarutbildningsämnet informatik med inriktning mot AIL även forskarutbildningsämnet pedagogik med inriktning mot AIL. Det finns goda förutsättningar för ett givande samspel mellan forskarutbildningarna då ämnena relaterar till och kompletterar varandra i flera avseenden. De kurser som är obligatoriska tyder på att utbildningen har en bra balans i förhållande till informatik med inriktning mot AIL. Detsamma gäller för publikationslistorna för handledare och doktorander som visar att lärosätet publicerar sig i informatik och inom lärande. Forskarutbildningen har även nära kopplingar till utbildningar på både grund- och avancerad nivå samt samverkar i den vitala forskningsmiljön LINA (LINA = Lärande I och för det Nya Arbetslivet, är en vital forskningsmiljö vid Högskolan Väst).

Vid intervjun fördes en diskussion kring synen på ämnet informatik; institutionens syn på informatik knyter väl an till Svenska informationssystemskademiens (SISA) definition och Association for Information System's (AIS) definition av informationssystem/informatik vilket bedömaregruppen finner vara rimligt.

De doktorander som presenteras i självvärderingen och som det finns individuella studieplaner för antogs med början 2012. Doktorandgruppen består av åtta doktorander, antagna mellan 2012 och 2015. Två doktorander är män och sex är kvinnor. Åldersfördelningen är mellan 27 och 51 år med en medelålder på 37 år. Samtliga doktorander behärskar svenska i tal och skrift, vilket också har varit ett krav för att erhålla doktorandanställning.

En doktorand beräknas ha fullgjort hälften eller mer av sin forskarutbildning, dock har doktoranden ännu inte haft sitt mittseminarium (planerad disputation är höstterminen 2017). För att avlägga doktorsexamen krävs sammantaget 240 högskolepoäng, 90 högskolepoäng för kurser (varav 60 högskolepoäng obligatoriska kurser) och 150 högskolepoäng för avhandling. För att nå utbildningens examensmål finns förutom kurser och avhandlingsarbete också obligatoriska progressionsseminarier och andra aktiviteter som övriga seminarier, kollegial bedömning av texter, och konferensdeltagande. Bedömaregruppen menar att utbildningens upplägg och organisering är god.

Trots att utbildningen endast har åtta doktorander så upplevs forskarutbildningsmiljön större genom deltagande i interna och externa nätverk. Bedömaregruppen ser även positivt på att miljön håller på att expandera genom att vidga målgruppen till att även omfatta internationella sökande. Internationalisering av forskarutbildningen borde i detta sammanhang vara ett prioriterat förbättringsområde. Bedömaregruppen menar att det är bra för utbildningen att antalet sökande har ökat.

Av självvärderingen framgår att en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö säkerställs för doktoranderna. Samtliga doktorander garanteras anställning, något som ger tillgång till sociala trygghetssystem. Avseende fysisk arbetsmiljö ges doktoranderna rätt till arbetsplats, dator och liknande utrustning.

Informatik med inriktning AIL är en ung forskarutbildning och detta har gett möjlighet att bygga en kultur och struktur där hela handledarkollegiet engagerar sig. Detta är betydelsefullt eftersom närmaste forskarmiljön (informatik) är relativt liten. Seniora forskare deltar i seminarier för att bidra både till doktoranders och sin egen utveckling.

Antalet möjliga huvudhandledare och biträdande handledare är adekvat i förhållande till antalet doktorander. Den meriteringsstrategi och det samarbete som finns med andra lärosäten fungerar väl för att långsiktigt säkerställa behovet av nya handledarresurser, men om utbildningen kommer att utvidgas kan också en förstärkning av handledarresursen komma att behövas. I dagsläget finns det sammantaget tretton handledare vid utbildningen varav fem är professorer, två är docenter och övriga sex är doktorer. Köns- och åldersfördelningen är jämn i handledarkollegiet. Huvudhandledningen för de åtta doktoranderna utförs av två professorer och två docenter tillsvidareanställda vid Högskolan Väst. Det finns även en grupp om tretton forskare som är relevanta för utbildningen. De är anställda vid andra institutioner inom Högskolan Väst eller vid andra lärosäten och fungerar som exempelvis gästprofessor (1–5 procent) i informatik med rollen som mentor för forskningsmiljön. I de individuella studieplanerna redogörs för hur mycket handledning varje doktorand erhåller från varje handledare, där både planerad handledning och verklig handledning redovisas. Bedömargruppen menar att lärosätet, som en del i internationaliseringen, i större omfattning skulle kunna involvera internationella gästprofessorer som biträdande handledare.

Forskarutbildningsmiljön definieras i självvärderingen som mer omfattande än forskarutbildningen genom att den är en del av LINA-miljön som är tvärvetenskaplig och fokuserar på forskning kring lärande och kunskapsutveckling i arbetslivet. Miljön består av cirka 40 seniora forskare. För att vidga doktorandernas forskarutbildningsmiljö har LINA-miljön också ett formaliserat samarbete med Högskolan i Halmstad och ett samverkansprojekt med Göteborgs universitet.

Doktoranderna har möjlighet att ingå i flera nationella och internationella nätverk. De individuella studieplanerna visar att doktoranderna utnyttjar dessa möjligheter. Doktoranderna uppmuntras också att gå externa forskarutbildningskurser inom och utom landet. Detta ger doktoranderna tillgång till väsentlig kunskap som kompletterar den som erbjuds vid de obligatoriska och valfria kurserna. De individuella studieplanerna visar att doktoranderna utnyttjar även dessa möjligheter.

Den sammantagna bedömningen är att forskarutbildningsmiljön är av god kvalitet och tillräcklig omfattning. En förbättringspotential kan vara att förstärka närvaron i internationella nätverk.

Internt kvalitetsarbete

Bedömning med motivering: Forskarutbildningen har ett väl utvecklat kvalitetssäkringssystem samt en organisation som bildar en övergripande struktur för årlig planering, kontroll, uppföljning och rapportering. Målvakten har stor betydelse som planerings-, kontroll- och uppföljningsverktyg men har använts en relativ kort tid vilket gör att bedömargruppen inte kan göra en djupare bedömning. En frågeställning som lärosätet själv lyfter är hur överblickbart detta dokument kommer att vara vid uppföljning efter fyra års forskarstudier. Doktoranderna har redan i dagsläget olika ingångskunskap till de olika kurserna och bedömargruppen menar att målsättningen att ha en internationell rekrytering kan leda till att ingångskunskapen blir ännu mer varierad än den är idag. Detta kan bli problematiskt och borde därför uppmärksammas i lärosätets arbete med utvecklingen av Målvakten.

Företrädare för forskarutbildningsämnet och lärosätet samlar systematiskt in synpunkter på utbildningen från olika intressenter och använder dessa för utveckling av kurser och av hela utbildningen. Metoder som involverar doktoranderna är kursvärderingar, medarbetarsamtal, uppföljningssamtal och representation vid beredande och beslutande organ. Interaktion och utbyten med externa aktörer, till exempel partners involverade i forskningsprojekt, sker även genom

seminarier och konferenser. Samarbetspartner, både inom akademien och utanför, finns för kursutveckling och i viss mån kursgenomförande. Alumnverksamhet finns inte ännu men är under uppbyggnad.

Bedömargruppen menar att den allmänna studieplanen bör förtydligas så att det tydligt framgår vad som avses med "annat ämne med relevans för informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande" samt hur urval och antagning till forskarutbildningen görs.

En styrka som lärosätet identifierar när det gäller kvalitetssäkring för progression i doktorandens arbete är de obligatoriska kurserna som är tätt kopplade till allmän studieplan och examensmål. De valfria kurserna ges ibland gemensamt med andra lärosäten men kan också vara läskurser som huvudhandledare och doktorand gemensamt har utformat. Även valfria kurser kopplas till examensmål. Rutiner/mekanismer för hur de kvalitetssäkras är utarbetade. En obligatorisk kurs erbjuds varje år och övriga obligatoriska kurser erbjuds vartannat år. Varje kurs värderas genom en standardiserad enkät. Doktoranderna uppmuntras också att utföra en skriftlig kompletterande utvärdering. Examinator för kursen ansvarar för att diskutera kursvärdering med doktoranderna. Doktoranderna har också årliga uppföljningssamtal med studierektor där de uppmuntras att vara aktiva när det gäller förslag och utveckling av forskarutbildningen. Att kursvärderingar och samtal fungerar bra visas genom att två obligatoriska kurser har omarbetats baserat på kursvärderingar och samtal.

God handledning är väsentligt och enligt bedömargruppen har handledarna relevant och hög ämneskompetens samt god handledarkompetens. Samtliga huvudhandledare är minst docenter och de biträdande handledarnas ämnesprofil är relevant för avhandlingsprojekts forskningsfrågor och/eller metodval. Handledning och progressionssamtal motsvarar tio procent av avhandlingstiden enligt högskolans riktlinjer för handledning. Ett antal aktiviteter som till exempel obligatoriska progressionsseminarier (planerings-, mitt- och slutseminarium), vanligen med externa deltagare från annat lärosäte vid mitt- och slutseminarier, samt nationella och internationella presentationer och publikationer genomförs för att säkerställa kvaliteten på avhandlingsarbetet. Detta dokumenteras i de individuella studieplanerna och i Målvakten. I de flesta fall verkar avhandlingen bli en sammanläggning av artiklar som har genomgått en peer-review granskning.

Det finns väl utarbetade regler för hur de obligatoriska seminarierna ska genomföras, och hur samförfattade publikationer ska hanteras vid sammanläggningsavhandling, hur många publikationer en sammanläggningsavhandling bör innehålla, kvaliteten på publikationer, samt hur ansökan om disputation ska göras.

För licentiatavhandling anges examinationsfunktion i den allmänna studieplanen, dock inte för doktorsavhandling utan denna kvalitetsgranskning sker av extern opponent vid slutseminariet. Opponenten ger då ett utlåtande för avhandlingen vilket sammanställs med bedömningen enligt Målvakten.

Bedömargruppen anser att de individuella studieplanerna används aktivt och på ett relevant sätt. Progressionen dokumenteras också i dessa vilket ger en bra överblick över utbildningen. Detta, tillsammans med Målvakten, gör att det är lätt att få en överblick över en doktorands progression.

Den sammantagna bedömningen är att forskarutbildningens processer och mekanismer för olika former av kvalitetssäkring fungerar bra och är ett stöd för alla doktorander att nå de nationella examensmålen.

Arbetslivsperspektiv

Bedömning med motivering: Utgångspunkt för ett arbetslivsperspektiv är hur förutsättningarna för doktoranderna att få jobb efter disputation ser ut. Med jobb avses både anställningsbarhet och möjligheten att använda sin kunskap från forskarutbildningen som entreprenör. Dessa två alternativ kommer nedan benämnas anställningsspår respektive entreprenörsspår. De sätt som de olika karriärvägarna kan stödjas på har kategoriserats i tre olika typer av engagemang från forskarutbildningen och forskningsmiljön, nämligen via forskningsprojekt, kurser eller aktiviteter arrangerade på fakultetsnivå eller motsvarande. Notera att kurser här enbart avser kurser som ger poäng i utbildningen. Kurser utan poäng benämns i det följande som aktivitet. Underlag för värderingen är självvärderingen, de individuella studieplanerna och speciellt intervjuerna med doktoranderna och lärosätets intervjurepresentanter.

För anställningsspåret inom akademien ger forskarutbildningen goda förutsättningar för en anställning inom akademien. Informatikämnet är etablerat både inom Sverige och internationellt. Forskarutbildningen stödjer medverkan i olika konferenser och nätverk, nationella och internationella, samt har tydliga krav på publicering i för ämnet etablerade tidskrifter och på för ämnet etablerade konferenser. Doktoranderna ges också möjlighet att undervisa på bland annat grundnivå. Ett potentiellt problem kan vara att profileringen informatik med inriktning mot AIL inte är etablerat som ett "ämne" vilket kan ha en negativ betydelse för en akademisk karriär. Att kurser genomförs i samverkan med andra lärosäten kan ge en ökad anställningsbarhet utöver Högskolan Väst.

För näringslivsspåret ger inriktningen AIL en möjlighet för att alla doktorander ska få lära känna verksamheter och skapa relationer med ett stort antal personer i olika verksamheter. Inriktningen stödjer också att näringslivet får en ökad förståelse för olika individers (speciellt forskares) kompetens och också för kompetens som utvecklas under forskarutbildningen.

För entreprenörsspåret finns en viss koppling mellan metodik och entreprenörskap. En designorienterad metodikkompetens ger visst stöd för att kunna tillämpas i samband med att starta ett företag. Här blir forskningsprojektens innehåll avgörande för i vilken grad som metodiken stödjer entreprenörsspåret. Det saknas däremot innehåll i såväl kurser som aktiviteter för att stödja en karriär som entreprenör.

Den sammantagna bedömningen är att doktoranderna vid forskarutbildningen har goda förutsättningar för en karriär i anställningsspåret och näringslivsspåret. Entreprenörsspåret har dock ett svagare stöd i utbildningen, men här finns en potential för att utveckla rutiner och mekanismer (till exempel i form av en kurs) som stödjer detta spår.

Doktorandperspektiv

Bedömning med motivering: Högskolan Väst har ett ambitiöst upplägg för forskarutbildningen och även om det rimligen medför visst merarbete i administrationen så framstår Målvakten som ett föredömligt instrument för att ge transparens i forskarutbildningen. Samtidigt finns vissa frågetecken kring forskarutbildningen utifrån ett doktorandperspektiv som kommer att belysas nedan.

Lärosätet har en väl utvecklad och väl dokumenterad process för rekrytering av doktorander. Institutionen kommer i dialog med Forsknings- och forskarutbildningsnämnden att arbeta med att vidareutveckla metoder och processer för doktorandrekrytering. Målet är att öka precisionen i rekryteringen så att de kvaliteter som behövs för att tillgodogöra sig forskarutbildningen lättare kan identifieras.

Det finns tydliga regler för doktorandernas försörjning och institutionen har en klar policy för finansiering, där merparten av doktorandernas finansiering ska vara baserad på externa medel. De individuella studieplanerna visar att alla doktorander, utom en, är anställda vid Högskolan Väst på 100 procent med 80 procent ägnade åt forskarutbildningen och 20 procent åt undervisning. De individuella studieplanerna visar att utbildningen följer 80/20-regeln. Utbildningen har en tredjepartsdoktorand, en så kallad industridoktorand, och avser att öka antalet tredjepartsdoktorander. Ett ökat antal tredjepartsdoktorander kan leda till att gruppen doktorander blir större och att forskningen generellt berikas genom en nära koppling till olika verksamheter.

Bland de doktorander som antagits till forskarutbildningen är den övervägande delen kvinnor. Det finns en åldersmässig spridning och därmed olika erfarenheter. Detta kan ses som en styrka eftersom alltför homogena doktorandgrupper kan leda till mindre aktiva och mindre kreativa grupper. Doktoranderna har också i viss mån olika utbildningsbakgrund, med examina inom olika ämnen.

Doktoranderna har rätt att utan vidare motivering byta handledare och en ny handledare ska utses inom 60 arbetsdagar. I de fall detta har skett har det fungerat smidigt och gått betydligt snabbare enligt lärosätet, något som kan vara betydelsefullt för doktoranden eftersom tre månader utgör en betydlig del av utbildningen. Samtidigt noteras att det normalt handlar om att byta en av handledarna, vilket medför att minst en handledare kvarstår som kan understödja fortsatt verksamhet under övergångsperioden. Handledarbytena har enligt underlagen handlat om att nya behov av handledarkompetens har uppstått under utbildningen, till exempel ett nytt behov avseende metodkunskap, vilket framstår som rimligt.

Att samtliga doktorander garanteras anställning är bra och viktigt för den psykosociala arbetsmiljön eftersom det ger tillgång till sociala trygghetssystem. Avseende fysisk arbetsmiljö ges doktoranderna rätt till arbetsplats, dator och liknande utrustning. Det finns dock inget likvärdigt system för att finansiera konferenser utan några doktorander får själva ansöka om medel för detta medan andra genom sina forskningsprojekt har medel avsatta. Samtidigt som det i princip är ett krav att delta i minst en internationell konferens för att nå examensmålen så kan de minskade resurserna till institutionerna leda till minskade möjligheter till att erhålla sådana medel i framtiden. Bedömargruppen vill därför uppmärksamma lärosätet så att ansökningar av medel till konferensresor och liknande inte leder till stress eller press på doktoranderna.

Doktoranderna har möjlighet att vara representerade i alla beredande och beslutande organ. Inom området för forskarutbildning roterar doktoranderna olika representantsupdrag mellan sig och det framstår därmed som att doktorandinflytandet fungerar bra inom forskarutbildningsmiljön. Doktoranderna ska få tid avsatt för representantskap på samma sätt som övriga anställda. Studierektor har aktivt arbetat för att stärka studentkårens arbete med doktorandfrågor och anger att detta har gett goda resultat på senare tid även om det återstår en del arbete.

Den huvudsakliga kontaktytan mellan lärosätet och doktorandgruppen är studierektorn som ansvarar för såväl individuella samtal som kollektiva workshops med doktoranderna. Vid problem med studierektorn är doktoranderna hänvisade till avdelningschefen i enlighet med linjeverksamhetens organisation. Doktoranderna är väl integrerade i forskarmiljön och en stark grad av kollegialitet tycks finnas vilken inkluderar doktoranderna. Detta är en styrka, men samtidigt finns en relativt svag koppling till studentkårens doktorandutskott och om en doktorand skulle råka ut för problem i sin forskarutbildning kan kollegialiteten vändas till ett hinder snarare än en tillgång. Även om detta inte ska överdrivas vill bedömargruppen betona vikten av att ha en beredskap för vad en stark kollegialitet men svag kollektiv organisering av doktoranderna kan få för negativa konsekvenser (till exempel begränsad möjlighet att påverka doktoranders arbetsituation). Lärosätet betonar att prestigelöshet är en viktig komponent för att från miljöns sida kunna hantera denna typ av frågor på ett bra sätt, vilket också exemplifieras med att handledarbyten skett utan friktion. Detta tillsammans med en aktiv studierektor framhålls som två viktiga komponenter, men även om det inte framkommit något som pekar mot existerande problem behöver det finnas mer strukturella rutiner för om denna typ av problem skulle uppstå.

Den sammantagna bedömningen är att utbildningen ur ett doktorandperspektiv fungerar väl för att tillgodose doktorandernas behov. Bedömargruppen ser dock den svaga kollektiva organiseringen av doktoranderna tillsammans med avsaknaden av mer strukturella rutiner för att säkerställa doktorandinflytande som ett potentiellt problem.

Samlat omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget bedöms förutsättningarna för att alla doktorander ska nå bred kunskap och förståelse inom forskningsfältet och bred kunskap och förståelse för vetenskaplig metodik inom forskningsfältet som goda. Obligatoriska kurser, valfria kurser och avhandlingsarbete och andra aktiviteter säkerställer detta. De individuella studieplanerna och Målvakten användes för att planera och följa upp att doktoranderna når dessa lärandemål. En svaghet är dock att doktoranderna till största delen ägnar sig åt kvalitativ datainsamling och analys. Här finns en möjlighet att bredda repertoaren av forskningsansatser och metoder.

Bedömargruppen menar att lärosätet ger alla doktorander goda förutsättningar att utveckla förmågan att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar. Lärosätet säkerställer detta primärt genom kurser, avhandlingsarbetet och forskningsprojekt. Doktorandernas forskning är oftast verksamhetsnära vilket gör att de får en god träning i att mycket praktiskt utveckla förmågan att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar.

Bedömargruppen menar att lärosätet ger alla doktorander goda förutsättningar att utveckla förmågan att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. De individuella studieplanerna visar hur lärosätet säkerställer detta. Eftersom ingen doktorand har kommit halvvägs förväntar sig bedömargruppen att aktiviteter kopplade till lärandemålen kommer att öka. De individuella studieplanerna visar att utbildningen planerar för aktiviteter kopplade till examensmålen.

Bedömargruppen menar att lärosätet ger alla doktorander förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande. De flesta doktorander undervisar och stödjer därmed andras lärande och den kunskap deras studenter får kan bidra till samhällets utveckling. Doktorandernas verksamhetsnära forskning innebär också stöd för andras lärande och bidrag till samhällsutvecklingen. Aktiviteter kopplade till lärandemålet kommer att öka. Det finns då möjligheter för att på ett systematiskt sätt bygga upp kunskap kring informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande.

Bedömargruppen menar att lärosätet ger alla doktorander förutsättningar att nå intellektuell självständighet och förmåga att visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar och förutsättningar att nå fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används. Obligatoriska och valfria kurser tillsammans med verksamhetsnära forskningsprojekt och andra aktiviteter säkerställer lärosätet att lärandemålen nås. Bedömargruppen vill dock poängtera att mer stödande aktiviteter för dessa lärandemål kan utvecklas.

Bedömargruppen menar att forskarutbildningsmiljön har god omfattning och bra kvalitet, en förbättringspotential är att närvaron i internationella nätverk skulle kunna stärkas ytterligare.

Det interna kvalitetsarbetet med sina processer och mekanismer för kvalitetssäkring fungerar bra. Utbildningen har en bra struktur och den är väl organiserad med ett utbyggt kvalitetssäkringssystem.

Bedömargruppen menar att utbildningen ger alla doktorander goda förutsättningar för en karriär i anställningsspåret och näringslivsspåret. Entreprenörsspåret har dock ett svagare stöd i utbildningen, men här finns en potential för att utveckla rutiner och mekanismer, till exempel, i form av en "entreprenörskurs" som stödjer detta spår.

Bedömargruppen menar att lärosätet har processer, rutiner och mekanismer för att tillvarata doktorandperspektivet. Den svaga kollektiva organiseringen av doktoranderna tillsammans med avsaknaden av mer strukturella rutiner för att säkerställa doktorandinflytande är ett potentiellt problem, men detta kan förebyggas.

Den sammantagna bedömningen är att utbildningen håller en hög kvalitet.

Datum

2016-04-06

Lärosäte:	Högskolan Väst
Forskarutbildningsämne:	Informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande
Examen:	Filosofie doktorsexamen i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande

Vi är mycket tacksamma för bedömargruppens grundliga och systematiska utvärdering. Vi har inte funnit några sakfel i bedömningen. Bedömargruppens summeringar och reflektioner är klart värdefulla för vårt fortsatta kvalitetsutvecklingsarbete och ger oss vägledning i vad som är bra och bör bevaras/förstärkas och vad som har förbättringspotential. Bedömargruppen har angett några potentiella förstärkningar, vilka kommenteras nedan, uppdelat efter bedömningens sex olika dimensioner:

Doktorandernas måluppfyllelse – Kunskap och förståelse

Bedömargruppen: ”En svaghet är dock att de individuella studieplanerna visar att doktoranderna till största delen enbart ägnar sig åt kvalitativ datainsamling och analys”

Ämnesrådet: Vi är mer än väl kompetensmässigt rustade för kvantitativ forskning, men de nuvarande projektens natur och frågeställningar har inneburit en tonvikt mot kvalitativ ansats. Ämnesrådet anser att bedömargruppens reflektion är mycket viktig och ska strategiskt arbeta för en bättre blandning av ansatser, inom ramen för projekt och tillhörande forskningsfrågor.

Doktorandernas måluppfyllelse – Färdighet och förmåga

Bedömargruppen: Inga angivna svagheter

Doktorandernas måluppfyllelse – Värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömargruppen: Inga angivna svagheter

Forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet

Bedömargruppen: ”En förbättringspotential kan vara att förstärka närvaron i internationella nätverk”

Ämnesrådet: Detta står högt upp på ämnesrådets agenda. Redan nu har en internationell gästprofessor anslutits till Högskolan som har relevant kompetens för forskarutbildningen. Vidare fortsätter samarbetet med prof. Engeström vid Helsingfors Universitet, Finland och nyligen har kontakter med University South Florida, USA knutits. I forskningsmiljön finns också doktorander inskrivna på Åbo Akademi samt Copenhagen business School.

Internt kvalitetsarbete

Bedömargruppen: Inga angivna svagheter

Arbetslivsperspektiv

Bedömargruppen: *”Entreprenörsspåret har dock ett svagare stöd i utbildningen, men här finns en potential att utveckla rutiner och mekanismer (till exempel i form av en kurs) som stödjer detta spår.”*

Ämnesrådet: En behovsanalys och strategier för ändamålet kommer att tas upp i ämnesrådet och diskuteras i samråd med Högskolan Västs övriga forskarutbildningars ämnesråd.

Doktorandperspektiv

Bedömargruppen: *”Bedömargruppen ser dock den svaga kollektiva organiseringen av doktoranderna tillsammans med avsaknaden av mer strukturella rutiner för att säkerställa doktorandinflytande som ett potentiellt problem.”*

Ämnesrådet: Under senaste året har doktorandinflytandet i utbildningen utvecklats. Numera är två doktorander engagerade i ämnesrådet. Vidare har doktoranderna startat regelbundna möten (6 gånger per termin) som syftar till att förstärka arbetskultur och utökat samarbete mellan juniora och seniora forskare, samt för att diskutera forskarutbildningsfrågor. Vidare inrättades en doktorandsektion under hösten 2015 som en underorganisation till Studentkåren vid Högskolan Väst